

Studij:	Hrvatski jezik i književnost			Godina studija:	1. DS
Šifra predmeta:	Naziv predmeta			ECTS	Semestar
HRDI01	Tvorba riječi u hrvatskom standardnom jeziku			3	1.
Akadska godina:	2018./19.	Jezik izvođenja:	hrvatski jezik	Razina ishoda učenja:	7
Status predmeta (zaokružiti jedan ili više odgovora):	A) obvezni B) izborni na Odjelu C) izborni na Sveučilištu				
Preduvjet upisa:	Prema programu studija.				
Nositelj:	prof. dr. sc. Josip Lisac				
Izvoditelj(i):	prof. dr. sc. Josip Lisac dr. sc. Vice Šunjić				
Organizacija nastave:	Predavanja	Seminari	Vježbe		
	15	30			
Osiguranje kvalitete izvedbe nastave	Izvešće o izvedenoj nastavi, studentske ankete.				
Sadržaj i ciljevi kolegija	Sadržaj kolegija obuhvaća sljedeće teme: <ol style="list-style-type: none"> 1. Općenito o tvorbi riječi. 2. Tvorbene jedinice i tvorbeni načini. 3. Granična područja tvorbe riječi. 4. Opće pojave u tvorbi riječi. 5. Tvorba imenica. 6. Tvorba pridjeva. 7. Tvorba glagola. 8. Tvorba priloga. 9. Teorijski i normativni problemi na području tvorbe riječi. Temeljni je cilj je kolegija ovladavanje općim načelima tvorbe riječi odnosno upoznavanje studenata s tvorbenim pojavama u hrvatskom standardnom jeziku s posebnim naglaskom na tvorbi pojedinih vrsta riječi te upoznavanje s teorijskim i normativnim problemima na području tvorbe riječi.				

Izvođenje sadržaja predmeta po tjednima		
Tjedan	Predavanja	Sati
	Tema	
1.	Tvorba riječi – opći dio Određenje tvorbe riječi. Tvorba riječi prema drugim lingvističkim disciplinama. Tvorbene i netvorbene riječi. Preoblike i značenja. Rječotvorna skupina. Tvorbena raščlamba (analiza). Grafički prikaz tvorbenih veza.	2
2.	Tvorbene jedinice i tvorbeni načini Tvorbena osnova. Slobodna i vezana osnova. Izvođenje (sufiks, sufiks i nastavak, nulti sufiks, sufiks i završetak, drugotna sufiksacija). Slaganje (čiste složenice, složeno-sufiksna tvorba, sraščivanje, polysloženice, prefiksna tvorba, prefiksni alomorfi, prefiksno-sufiksna tvorba, prefiksno-složena tvorba). Tvorba skraćena.	2
3.	Načini bliski tvorbi (granična područja) Unutarnja tvorba. Preobrazba. Prijenos značenja. Višečlani nazivi. Jezično stvaranje. Potencijalne riječi. Individualna tvorba. Terminološka tvorba. Analoška tvorba. Mocijaska tvorba. Plodnost i neplodnost. Sustav u tvorbi (glasovne zapreke, neutralizacija, kontekstualna jednoznačnost, semantički prazna polja). Osjećajne vrijednosti u tvorbi. Usporedne tvorenice. Sekundarna mutacija. Mješovite tvorenice. Prevedenice i tvorba riječi.	2
4.	Tvorba imenica Sufiksne tvorbe. Popis imeničkih sufiksa. Sufiksi koji završavaju istim glasovnim sastavom. Pojedinačni sufiksi. Tvorba čistih složenica. Prefiksna tvorba imenica. Tvorba pojedinih značenjskih skupina (osobne imenice, etnici, imenice za životinje, biljke i stvari, zbirne imenice, mjesne imenice, apstraktne imenice, radne imenice, ostale značenjske skupine, umanjene, uvećanje, hipokoristici).	2
5.	Tvorba pridjeva Razgraničenje odnosnih i opisnih pridjeva. Tvorba odnosnih pridjeva. Tvorba opisnih pridjeva.	1
6.	Tvorba pridjeva Prefiksna tvorba. Prefiksno-sufiksna tvorba. Čisto slaganje. Složeno-sufiksna tvorba.	1
7.	Tvorba glagola Tvorba od imenica. Tvorba od pridjeva. Tvorba od usklika. Tvorba od glagola (sufiksna tvorba, prefiksna tvorba). Tautološka prefiksacija.	1
8.	Tvorba glagola Sufiksna tvorba od ostalih osnova. Prefiksno-sufiksna tvorba. Prefiksno-složena tvorba. Tvorba složenih glagola.	1
9.	Tvorba priloga Sufiksna tvorba. Prefiksna tvorba. Prefiksno-sufiksna tvorba. Slaganje. Srastanje.	1

10.	Tvorba riječi – teorijski i normativni problemi Teorijski problemi (razlikovanje sraslica i složenica bez spojnika -o-, tvorenice s polu-, tvorenice s prefiksom bez-, nulti sufiks, nastanak priloga, tvorbeni šavovi). Normativni problemi (pisanje složenica s prefiksoidom, polusloženice, složenica ili izvedenica, sufiksi, prefiksi, kratice, tvorba etnika i etnonima, tvorba ktetika).	2
-----	--	---

Izvođenje sadržaja predmeta po tjednima		
Tjedan	Seminari	Sati
	Tema	
1.	Uvod u kolegij i detaljni izvedbeni nastavni plan i program Plan i program rada. Opis kolegija, ciljeva, metodologije rada, studentskih obveza, načina ocjenjivanja. Upoznavanje s literaturom. Upute za pisanje seminarских radova.	2
2.	Tvorba riječi prema drugim lingvističkim disciplinama i gramatičkim dijelovima. Tvorbene i netvorbene riječi. Preoblike i značenja.	2
3.	Sustav u tvorbi: glasovne zapreke i neutralizacija. Sustav u tvorbi: kontekstualna jednoznačnost i semantički prazna polja. Osjećajne vrijednosti u tvorbi, usporedne tvorenice i sekundarna mutacija.	2
4.	Kriteriji tvorbenosti i granica suvremenosti (današnjosti) riječi. Polivalentnost i plodnost sufikasa (stupnjevi plodnosti). Tvorbena raščlamba i tvorbeno stablo.	2
5.	Rječotvorna i tvorbena obitelj. Sufiksi koji označuju vršitelja radnje i njihov međusobni odnos. Sufiksi -telj i -lac i njihova raspodjela (distribucija).	2
6.	Tvorenice koje označuju mjesto. Tvorenice koje označuju novčana davanja. Tvorenice koje označuju ispravu, potvrdu i slično.	2
7.	Mocijski parnjaci.	2
8.	Priprema za kolokvij KOLOKVIJ	2
9.	Pejorativnost sufikasa. Odmilice (umiljatice, hipokoristici).	2
10.	Odnosni i opisni pridjevi, njihovi češći sufiksi i međusobni odnosi između pojedinih sufikasa. Tvorba pridjeva koji znače opskrbljenost i obilje. Tvorba pridjeva koji znače sličnost.	2
11.	Tvorba glagola i njihova motivacija. Deminutivnost i pejorativnost glagola. Glagolske i odglagolske imenice.	2
12.	Tvorba priloga (načini i motivacija). Sativno i inkoativno značenje glagola. Pojednočlanjivanje (univerbizacija) sveza (sintagmi).	2
13.	Normativni problemi u tvorbi riječi: sufiksi i prefiksi. Normativni problemi u tvorbi riječi: kratice. Normativni problemi u tvorbi riječi: tvorba etnika, etnonima i ktetika.	2
14.	Priprema za kolokvij KOLOKVIJ	2

15.	Zaključne napomene Analiza seminarskih radova.	2
-----	---	---

Literatura	Obvezna:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Babić, S. (2002). <i>Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku</i>. Zagreb: HAZU i Nakladni zavod Globus. 2. Barić, E. i dr. (1997). <i>Hrvatska gramatika</i>. Zagreb: Školska knjiga. 3. Barić, E. i dr. (1999). <i>Hrvatski jezični savjetnik</i>. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Pergamena, Školske novine. 4. Brabec, I., Hraste, M., Živković, S. (1970). <i>Gramatika hrvatskosrpskoga jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga. 5. Silić, J., Pranjković, I. (2005). <i>Gramatika hrvatskoga jezika</i>. Zagreb: Školska knjiga.
	Dopunska:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Belaj, B. (2004). „Značenjska analiza hrvatskoga glagolskog prefiksa <i>raz-</i> i njegovih alomorfa <i>ras-</i>, <i>raš-</i>, <i>raž-</i>, <i>raza-</i>, <i>ra-</i>.“ <i>Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje</i> 30, 1–16. 2. Birtić, M. (2004). „Neakuzativnost, vidske oznake i struktura imenica na - ač.“ <i>Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje</i> 30, 17–29. 3. Frančić, A., Hudeček, L. i Mihaljević M. (2006). <i>Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskom standardnom jeziku</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada. 4. Kuna, B. (2006). „Nazivlje u tvorbi riječi“. <i>Filologija</i> 46–47, 166–182. 5. Marković, I. (2009). „Tri nehrvatske tvorbe: Infiksacija, reduplikacija, fuzija“. <i>Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje</i> 35, 1: 217–241. 6. Marković, I. (2011). „Hrvatske stolpljenice: Novina u slengu, jeziku reklame i novina.“ U: V. Karabalić; M. A. Varga; L. Pon (ur.), <i>Diskurs i dijalog: Teorije, metode i primjene</i>. Osijek: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku: 223–238. 7. Mihaljević, M. i Ramadanović, E. (2007). „Razradba tvorbenih načina u nazivlju (s posebnim obzirom na odnos među složenicama bez spojnika -o-, sraslicama i tvorenicama s prefiksoidima)“. <i>Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje</i> 32, 1: 193– 211. 8. Tafra, B. (2003). „Jednost semantike i tvorbe“. <i>Filologija</i> 41, 192–199. 9. Tafra, B. i Košutar, P. (2009). „Rječotvorni modeli u hrvatskome jeziku.“ <i>Suvremena lingvistika</i> 67, 1: 87 –107. 10. Turk, M. (2013). <i>Jezično kalkiranje u teoriji i praksi</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci.
	Pripremni materijali	Prema dogovoru s izvoditeljima kolegija.

Nastavne metode i način izvođenja predmeta

Nastava se organizira u obliku predavanja i seminara. Na predavanjima se studenti upoznaju s programskim sadržajima, a na seminarima rješavaju konkretne jezične zadatke – analiziraju odabrane tekstove te komentiraju seminarske radove.

Izračun ECTS bodova						
NAPOMENA: Prosječno radno opterećenje studenta/ice za stjecanje 1 ECTS boda = 25 – 30 sati						
Raspodjela ECTS bodova prema studijskim obvezama (upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta):	Pohađanje nastave	2	Praktični rad		Kolokviji*	2
	Priprema za predavanje	0,5	Referat		Pismeni ispit	
	Domaće zadaće		Seminarski rad	0,5	Usmeni ispit	
	Istraživanje		Esej		(Ostalo upisati)	
	Eksperimentalni rad		Projekt		(Ostalo upisati)	
	NAPOMENA: Student tijekom semestra izlazi na dva kolokvija ili polaže pismeni ispit.					

Ishodi učenja	<p>Nakon odslušanog kolegija student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odrediti i opisati temeljne pojmove iz područja tvorbe riječi 2. pisati tvorbeno načine u hrvatskom standardnom jeziku 3. kritički se osvrnuti na otvorena pitanja na području tvorbi riječi u hrvatskom standardnom jeziku 4. primjereno primijeniti stečena znanja (npr. tvorbeno analizirati riječi, vrjednovati višestruke tvorbeno mogućnosti...) 5. dovoditi tvorbu riječi u vezu s drugim jezikoslovnim disciplinama
----------------------	--

Ocjenjivanje stečenih znanja i vještina		
<i>NAPOMENA: Konačna ocjena formirat će se na temelju ostvarenog uspjeha na svim navedenim elementima ocjenjivanja. Svi elementi ocjenjivanja moraju biti ocijenjeni prolaznom ocjenom.</i>		
Elementi ocjenjivanja	Broj elemenata koji se ocjenjuju	Udio u konačnom postotku ocjene
Priprema za predavanje		20%
Aktivnost na predavanjima		
Domaće zadaće		
Esej		
Seminarski rad	1	20%
Zadaća na vježbama		
Eksperimentalni rad		
Istraživanje		

Projekt		
Grupni zadatak (projekt)		
Kolokvij*	2	60%
Pismeni ispit	1	
Usmeni ispit (final exam)		
Ukupno		100%

NAPOMENA: Student tijekom semestra izlazi na dva kolokvija ili polaže pismeni ispit. Student se oslobađa završnoga ispita ako položi oba kolokvija ili pismeni ispit. Ako nije zadovoljan konačnom ocjenom student može ponovo polagati pismeni ispit ili u dogovoru s nastavnikom izaći na usmeni ispit.*

Formiranje konačne ocjene	U postotku (od – do)	Ocjena
	< 60	1 (nedovoljan)
	61 – 67	2 (dovoljan)
	68 – 80	3 (dobar)
	81 – 90	4 (vrlo dobar)
	91 – 100	5 (izvrstan)

Obveze studenata	Nazočnost nastavi (u postocima)		
	Oblik nastave	Redovni studenti	Izvanredni studenti
	Predavanja	75	
	Seminari	75	
	Evidencija nazočnosti	Obrasci evidencije nazočnosti studenata na nastavi	
	<i>NAPOMENA: Pohađanje nastave je obvezno. Dopušteno je izostati 4 puta bez opravdanja. Student koji je izostao s više od 25% nastave gubi udio u konačnoj ocjeni od 15%.</i>		
	Uvjeti za dobivanje potpisa (nabrojiti):		
	Odslušan kolegij i predan seminarski rad.		
Raspored održavanja kolokvija i ispita			
Kolokviji	Redni broj kolokvija	Tjedan nastave	
	1.	8.	
	2.	14.	

Ispiti	Rokovi	Vrsta ispita	Datum održavanja ispita
	Zimski (I. termin)	pismeni	5. 2. 2019 .

	Zimski (II. termin)		19. 2. 2019.
	Izvanredni		
	Ljetni (I. termin)		4. 6. 2019.
	Ljetni (II. termin)		18. 6. 2019.
	Jesenski (I. termin)		3. 9. 2019.
	Jesenski (II. termin)		17. 9. 2019.

NAPOMENA: Student polaže pismeni ispit. Ako nije zadovoljan konačnom ocjenom, student može ponovo polagati pismeni ispit ili u dogovoru s nastavnikom izaći na usmeni ispit.

Konzultacije	
Dan u tjednu	Vrijeme održavanja
ponedjeljak	14:00 – 16:00
Kontakt informacije	
vice.sunjic@unizd.hr	